

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te TESSENDERLO

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	16709
Instelling	Vrije Basisschool
Directeur	Lutgarde CAMPS, Nelleke SWINNEN
Adres	Lindenstraat 5 - 3980 TESSENDERLO
Telefoon	013-33.75.19
Fax	013-32.68.67
E-mail	vbs.engsbergen@skynet.be
Website	www.lettertrein.be
Bestuur van de instelling	vzw Kath.Basisonderwijs Tessenderlo
Adres	Markt 21 - 3980 TESSENDERLO
Scholengemeenschap	Kath.Basisonderwijs Tessenderlo
Adres	Kerkstraat 4E - 3980 TESSENDERLO
CLB	Vrij CLB West - Limburg
Adres	Sint-Catharinastraat 8 - 3580 BERINGEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	17-02-2014, 18-02-2014, 20-02-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	20-02-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	12-03-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Hilde Vanderlocht
Teamleden	Eddy Lamberts
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde.....	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	14
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Leerbegeleiding	16
4.2 Rapporteringspraktijk.....	17
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	23
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	24
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	24

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPD-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPD-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool 'De Lettertrein' profileert zich als een warmhartige dorpschool gelegen in de schaduw van de kerktoeren van Engsbergen, een deelgemeente van Tessenderlo. Het team streeft naar een goede verbondenheid en samenwerking met de ouders en de lokale gemeenschap. In beide afdelingen bieden de klassen een gezellige en ordelijke aanblik. Een deel van de infrastructuur is verouderd maar de plannen voor de broodnodige renovatie van de gymzaal en voor de bouw van extra sanitaire voorzieningen, een overdekte speelplaats en een fietsenstalling zijn klaar. Het vormt een uitdaging voor het beleid om voldoende financiële middelen te voorzien om enerzijds de gebouwen verder te moderniseren en sommige lokalen een opknapbeurt te geven en anderzijds voldoende budgetten ter beschikking te stellen voor de aankoop van ontwikkelingsmateriaal en voor de verdere inrichting van de klassen.

Twee deeltijdse directeurs, waarvan één recent aangesteld, behartigen de dagelijkse leiding van de school. Een transparante taakverdeling ondersteunt hun samenwerking en schept duidelijkheid. Samen met de zorgleerkrachten en de werkgroepen zorgen zij voor een vlotte schoolorganisatie. De inzet van het team, hun aandacht voor structuur en voor het welbevinden van de kinderen dragen bij tot een aangenaam leef- en leerklimaat dat heel wat ontwikkelingskansen biedt.

Om na te gaan of 'De Lettertrein' verdere erkenning verdient, onderzocht de inspectie of de school voor de leergebieden wiskundige initiatie, wiskunde en wereldoriëntatie de ontwikkelingsdoelen voldoende nastreeft en de eindtermen in voldoende mate bereikt. De ontwikkelingsdoelen en de eindtermen zijn immers de doelen die de overheid vooropstelt en waaraan de school werkt via leerplannen. Ook het algemeen beleid, de regelgeving en de kwaliteit van de leerbegeleiding en de rapporteringspraktijk maakten deel uit van het onderzoek.

In de kleuterafdeling tonen evaluatiegegevens, documentanalyses, de werkjes van de kleuters, klasobservaties en informatie uit de gesprekken met de leerkrachten aan dat de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie in voldoende mate worden nagestreefd. Deze leergebieden krijgen de nodige aandacht in het thematische aanbod dat goed aansluit bij het ontwikkelingsniveau en de leefwereld van de kleuters. De leerkrachten leveren veel inspanningen om de zelfredzaamheid en het tijdsbesef van de kleuters te verhogen en bieden de nodige kansen tot samenwerken. Voor de keuze en de uitwerking van thema's en de planning van het aanbod, steunen ze vooral op bronnenmateriaal gekoppeld aan kindertijdschriften. De leerkrachten vertrouwen sterk op hun ervaring en deskundigheid om na te gaan of alle ontwikkelingsaspecten uit een netgebonden bronnenboek voldoende aandacht krijgen. Het aanbod en de observaties vormgeven vanuit de leerplannen en nagaan of alle domeinen en doelen voldoende aandacht krijgen, is nog een werkpunt. Het team heeft nood aan een functioneel systeem om een beter overzicht te genereren van de leerplandoelen die binnen de thema's al dan niet aan bod kwamen. Het gebruik van zowel ontwikkelingsdoelen, leerplandoelen als ontwikkelingsaspecten zorgt momenteel voor verwarring en gebeurt sterk vanuit verantwoordingsperspectief.

Voor het leergebied wiskunde realiseert de lagere afdeling de eindtermen in voldoende mate. Aangestuurd door een onderwijsleerpakket zorgen de leerkrachten voor een vrij evenwichtig aanbod met aandacht voor verticale samenhang, differentiatie en systematische opvolging van de leerlingen. Het wiskundeonderwijs kan wel nog meer probleemstellend en vanuit realistische of herkenbare situaties benaderd worden. Het onderwijsleerpakket aftoetsen aan de kenmerken van goed wiskundeonderwijs zoals die in het leerplan terug te vinden zijn, kan de onderwijskwaliteit zeker nog verhogen. Tevens kan hierdoor meer ruimte ontstaan voor de opbouw van inzicht door handelen en verwoorden. De signalen uit externe evaluatiegegevens dienen dringend aangewend te worden om de kwaliteit van dit leergebied op schoolniveau te onderzoeken en doelgericht bij te sturen.

Voor het leergebied wereldoriëntatie voldoet de lagere afdeling niet aan de onderwijsdoelstellingen. De leerkrachten baseren zich voor de realisatie van dit leergebied eveneens op een onderwijsleerpakket. Ze zijn echter nog zoekende om conform de uitgangspunten van het leerplan met de inhoud van dit leerpakket doelgericht aan de slag te gaan. Duidelijke afspraken en overleg op schoolniveau ontbreken waardoor het leerkrachtenteam op dit ogenblik niet kan garanderen dat alle leerplandoelen in voldoende mate aan bod komen. Leerinhouden of thema's worden weggelaten of aangevuld met andere materialen of projecten waardoor de graduele opbouw en verticale samenhang hiaten vertonen. In meerdere klasgroepen krijgen bepaalde domeinen, onder meer techniek, te weinig aandacht. Het functioneel gebruik

van tijd- en ruimtekaders en de aandacht voor actualiteit zijn leerkrachtafhankelijk. Tussen de kleuter- en de lagere afdeling is er weinig communicatie over het concrete aanbod en de aanpak. De leerkrachten nemen wel initiatieven om het onderwijs werkelijkheidsgericht te maken maar ook op dit vlak ontbreekt het aan schoolafspraken en aan een doorgaande lijn. In sommige klassen worden leerlingen met motiverende opdrachten uitgedaagd om een actieve rol op te nemen in het onderwijsproces maar dit is geen schoolkenmerk. De theoretische inzichten van verkeer en mobiliteit worden, vooral om organisatorische redenen, cursorisch aangebracht. Net zoals voor wiskunde benut het beleid ook voor dit leergebied de externe evaluatiegegevens niet om de kwaliteit ervan op te volgen, te evalueren en bij te sturen.

Het team maakte recent werk van de vernieuwing van haar schoolvisie. Hierin staat de totale persoonlijkheidsontwikkeling centraal. Toch ligt in de concrete evaluatie- en rapporteringspraktijk van de lagere afdeling de klemtoon nog sterk op de cognitieve vaardigheden. Het leergebied lichamelijke opvoeding vormt hierop een uitzondering. De laatste jaren was de rapporteringspraktijk weinig voorwerp van kritische reflectie en bijsturing. Nochtans is voor meerdere leergebieden, domeinen en leergebiedoverschrijdende thema's een transparantere communicatie en een betere afstemming op de leerplandoelen nodig. De formele en informele oudercontacten betekenen in beide afdelingen een belangrijke meerwaarde om met de ouders in gesprek te gaan over de ontwikkeling van hun kind. De leerbegeleiding is volop in ontwikkeling. Aangestuurd vanuit het zorgnetwerk op het niveau van de scholengemeenschap introduceert en optimaliseert de zorgcoördinator afspraken en procedures. Diverse initiatieven wijzen erop dat het team oog heeft voor alle kinderen en dat een handelingsgerichte aanpak voor zorgkinderen groeit. Naast de bekommernis die uitgaat naar leerlingen die het moeilijk hebben, levert de school ook inspanningen om voor de meer begaafde leerlingen een extra uitdaging te voorzien. In de lagere afdeling krijgen spelling, technisch lezen en de technische vaardigheden binnen wiskunde veel aandacht, ook binnen de zorg. Een planmatige aanpak van de schoolontwikkeling, waarbij het team vanuit een brede zelfevaluatie en vanuit leerlingenresultaten prioriteiten kiest, doelen vooropstelt, acties plant en evalueert heeft nog een groeimarge. Samen met het verzamelen en verwerken van onderwijsopbrengsten, is zichzelf regelmatig in vraag stellen immers nodig om tot almaar beter onderwijs te komen. Voor de onderwijsdoelstellingen sluit de inspectie de doorlichting af met een gunstig advies voor de kleuterafdeling en met een gunstig advies beperkt in de tijd voor de lagere afdeling. De lagere afdeling moet voor het leergebied wereldoriëntatie prioritair werk maken van een volledig, evenwichtig en gradueel aanbod met het leerplan als referentiekader. De erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' krijgt eveneens een gunstig advies beperkt in de tijd omwille van de toestand van de gymaccommodatie en de tekorten op het vlak van het aankoop- en indienststellingsbeleid en het onderhoud van de toiletten. De inzet van het team geeft vertrouwen dat de school de tekorten binnen de voorziene termijn van drie schooljaren planmatig en doelgericht kan wegwerken. Voor de onderzochte aspecten betreffende de regelgeving krijgt de school een gunstig advies.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

- Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie in voldoende mate na. De geïntegreerde en thematische benadering beoogt een onderwijsaanbod voor de verschillende domeinen. Dit blijkt uit het kleuterwerk, de planningsdocumenten en de klasobservaties. De kleuters krijgen heel wat kansen om op een gevarieerde en kindgerichte manier wiskundige inzichten op te doen en vaardigheden te oefenen. Via observaties en testings wordt de ontwikkeling van kleuters voor dit leergebied al in zekere mate opgevolgd. De vaststellingen leiden soms tot binnenklasdifferentiatie of aanvullende zorgacties.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate na. De leerkrachten integreren het wereldoriënterend aanbod in kindgerichte thema's die aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van de kleuters. De klassikale en groepsactiviteiten, het aanbod in de speelleerhoeken en de weerkerende rituelen en activiteiten zorgen ervoor dat de kleuters kennis, vaardigheden en attitudes kunnen verwerven binnen de verschillende domeinen van dit leergebied. De domeinen tijd, mens en natuur krijgen hierbij veel aandacht.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leerkrachten hanteren verschillende referentiekaders. Zij verwijzen in hun planningen vooral naar de ontwikkelingsaspecten uit een netgebonden bronnenboek en soms ook naar de ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen. De leerkrachten ervaren het gebruik van meerdere referentiekaders niet altijd als functioneel en doen dit vooral vanuit verantwoordingsperspectief. Het team heeft nood aan functionele afspraken zodat leerplandoelen nog meer een vertrekpunt kunnen vormen bij de keuze en de uitwerking van de thema's.

Uit de planningsdocumenten, het kleuterwerk en de klasobservaties blijkt dat de leerkrachten bij de uitwerking van de thema's voldoende aandacht schenken aan de verschillende ontwikkelingsaspecten, ook deze met een duidelijke link naar de leergebieden in de focus. Het dagelijks gebruik van kalenders brengt structuur voor de kleuters en ondersteunt het nastreven van de ontwikkelingsdoelen met betrekking tot het tijdsbegrip en het weer. De leerkrachten wenden ook materialen zoals een groeimeter, een zandloper en allerhande klokjes aan om het tijdsbesef te ontwikkelen.

De thematische benadering van het onderwijsaanbod is kenmerkend en zorgt ervoor dat de doelen voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie in samenhang met de doelen van andere leergebieden worden nagestreefd. Veelal stuurt de jaarkring en wat een aantal bronnenmaterialen of kindertijdschriften aanreiken de keuze en de uitwerking van de thema's. Sporadisch houden leerkrachten ook rekening met de belangstelling en vragen van de kleuters of met occasionele gebeurtenissen. Vooral bij de oudste kleuters komen thema's en

ontwikkelingsspeken (o.a. gezelschapsspeken) aan bod met een duidelijk link naar wiskundige initiatie. De rekenvoorwaarden en rekenbegrippen krijgen hierbij expliciet aandacht.

Bij de uitwerking van de kalendergebonden thema's maakt het team geen formele afspraken in functie van de onderlinge afstemming. Ook tussen de kleuter- en de lagere afdeling is er weinig communicatie over het concrete aanbod en de aanpak van wereldoriëntatie en wiskundige initiatie. Vanuit het (informeel) overleg hebben de teamleden wel enig zicht op de thema's in de andere klasgroepen.

De groeilijnen in het netgebonden bronnenboek dat het team hanteert, bevorderen de gradatie over de groepen heen. Ook de gradueel opgebouwde wiskundige begrippenlijst en de hoeken- en ontmoetingsfiches vormen een aanzet voor de afstemming en continuïteit van het aanbod over de verschillende leeftijdsgroepen heen. Het team kan de functionaliteit van deze documenten en de gradatie in de ontwikkelingsmaterialen, de puzzellijn en de speelpleerhoeken nog optimaliseren.

De school voert een actief gezondheidsbeleid met specifieke aandacht voor beweging, gezonde voeding en afvalpreventie. Ook in de kleuterafdeling schenken de teamleden veel aandacht aan een goede attitudevorming bij de kinderen. Ze leveren inspanningen om de ouders actief te betrekken. De oriëntatiespeken en bewegingsactiviteiten in de gymzaal en op de speelpleats en de bordspellen bieden heel wat ervaringskansen binnen het domein ruimte.

Waarnemingen waarbij de kleuters worden uitgedaagd om explorerend en experimenterend de werkelijkheid en hun omgeving te verkennen, komen in alle klassen voor. De schooltuin en schoolomgeving bieden mogelijkheden om de kleuters actief in contact te brengen met de natuur. Soms grijpen de leerkrachten de mogelijkheid aan om externen uit te nodigen in functie van het thema of ter ondersteuning bij het werk in de schooltuin. Het domein techniek komt in de verschillende klaswerkingen aan bod, maar nog weinig intentioneel.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

Tijdens de observaties tonen de leerkrachten een ontwikkelingsstimulerende begeleidingsstijl. De opbouw van zowel een positief zelfbeeld als van de sociale vaardigheden en de zelfredzaamheid van de kleuters, krijgen de nodige aandacht. In de meeste klassen stimuleren de open rekken, de pictogrammen en soms ook stappenplannen of het keuzebord de zelfstandigheid van de kleuters. Ook de klasafspraken en de verdeling van klastaken dragen bij tot een vlot klasmanagement. Tevens vergroten ze het verantwoordelijkheidsgevoel van de kleuters. De graduele opbouw van het keuzeprocess en het functioneel gebruik van de zandtafel en de klaswinkel kennen nog groeikansen.

De leerkrachten besteden heel wat aandacht aan de thematische verrijking van het klasbeeld en de verschillende hoeken. Zij doen dit omdat het de beleving van de kleuters, hun betrokkenheid bij het thema en hun kansen op experimenteren en exploreren sterke impulsen geeft. In de combinatieklas voorziet de klasleerkracht een gedifferentieerd aanbod en soms wordt er binnen een thema ook klasoverschrijdend samengewerkt.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De kleuterafdeling beschikt over een minimale basisuitrusting aan ontwikkelingsmaterialen. Opvallend is dat nogal wat materialen eigendom van de leerkrachten of onvoldoende duurzaam zijn. De klasbudgetten zijn beperkt en bieden weinig ruimte om de uitrusting eigentijds en uitdagend te maken en te houden. De leerkrachten compenseren dit deels door zelf materialen te ontwerpen of kosteloos materiaal in te zetten. Er zijn weinig materialen in het klasbeeld aanwezig voor de ontwikkeling van het technisch bewustzijn en van wiskundige inzichten en vaardigheden binnen het domeinen meten.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Om de competenties, het welbevinden en de betrokkenheid te evalueren, zetten de leerkrachten naast doelgerichte en occasionele observaties ook kijkwijzers en genormeerde toetsen in. Ze beoordelen driemaal per jaar deze aspecten. De invulling die de leerkrachten geven aan de competenties 'wiskunde en logisch denken' en 'begrijpen van de fysische wereld' – aspecten van de leergebieden in de focus – gaat nog weinig uit van een leerplangericht en functioneel observatiesysteem.

Het team van de kleuterafdeling krijgt weinig informatie over de leerlingenresultaten van wiskunde bij de aanvang van de lagere afdeling. Deze gegevens worden nog niet benut in functie van de kwaliteitszorg voor dit leergebied.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Uit de gesprekken en de planningsdocumenten blijkt dat de beschikbare observatie- en testgegevens veelal aanleiding geven tot klasinterne of -externe ondersteuning.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Het team besteedde aandacht aan de verkenning van het leerplan wereldoriëntatie, in het bijzonder het domein techniek. Kansen om schoolintern of binnen de scholengemeenschap van elkaar te leren, worden nog weinig benut. Individuele nascholingen of de deelname aan regionale netwerken dragen soms bij tot de professionalisering van teamleden, ook voor wereldoriëntatie.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor wiskunde in voldoende mate. Op basis van een onderwijsleerpakket zorgen de leerkrachten voor een vrij evenwichtig en volledig aanbod en voor verticale samenhang. Het team neemt verschillende initiatieven om de leerlingen systematisch op te volgen. Binnen de leerbegeleiding krijgt dit leergebied doelgericht aandacht.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Om de leerplandoelen voor wiskunde te realiseren, maakt de school gebruik van eenzelfde onderwijsleerpakket in alle leerjaren. De leerkrachten vertrouwen erop dat dit leerpakket voldoende garanties biedt om de totaliteit van de leerplandoelen na te streven. Zij geven aan dat ze dit in een ver verleden voor hun leerjaar hebben nagegaan en dat ze, waar zinvol, flexibel omgaan met de aangeboden oefeningen. Leerkrachtafhankelijk worden soms aanpassingen ten goede doorgevoerd.

Analyse van de planningsdocumenten en het leerlingenwerk tonen een vrij evenwichtig en volledig onderwijsaanbod voor alle domeinen al krijgt het domein getallen relatief veel aandacht. Door het vrij consequente gebruik van het onderwijsleerpakket is er voldoende graduele en inhoudelijke continuïteit binnen dit leergebied. De leerkrachten maken gebruik van een gelijkgerichte heuristische werkwijze om vraagstukken op te lossen. Deze is in het klasbeeld

zichtbaar en ondersteunt het aanpakgedrag. Schoolafspraken over het gebruik van andere ondersteunende wandplaten, over de referentiematen en over de afstemming tussen de kleuter- en de lagere afdeling ontbreken.

Voor zover het onderwijsleerpakket dat aangeeft, organiseren de leerkrachten activiteiten die interactie en probleemoplossend denken bevorderen. Over het algemeen komt de band met de realiteit en probleemstellend onderwijs weinig aan bod. Veelal staat wiskundekennis als een passief beheersen van technieken en procedures centraal. Leerinhouden en opdrachten worden nog weinig gekaderd in levensechte contexten. Binnen het domein meten en metend rekenen krijgen kinderen over het algemeen weinig kansen om concreet te handelen en te verwoorden en om ervaringen en inzichten op te doen, ook buiten de schoolmuren. Het gebruik van bepaalde werk- en groeperijsvormen bevordert soms het actief, zelfstandig en samenwerkend leren. Toetswijzers ondersteunen de leerlingen van de bovenbouw bij de zelfsturing en het leren studeren.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

In meerdere klassen bieden de klaswanden een veeleer beperkte visuele ondersteuning. Syntheseplaten of herleidingstabellen die een houvast voor de leerlingen kunnen betekenen om hun denken te structureren, ontbreken veelal.

In een aantal klassen betekent de integratie van multimedia een echte meerwaarde. Enkele leerkrachten gebruiken het digitale schoolbord om het leerproces visueel te ondersteunen en de betrokkenheid van de leerlingen te verhogen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Om de vorderingen van de leerlingen in kaart te brengen, gebruiken de leraren methodegebonden en eigen toetsen en de toetsen van het leerlingvolgsysteem. Aan de hand van het leerplan, gingen de teamleden na welke toetsvragen representatief zijn voor de basisleerstof en welke oefeningen veeleer een evaluatie van de uitbreidingsleerstof betekenen.

Op schoolniveau bestaan er geen afspraken om, in aansluiting bij de methodegebonden toetsen, foutenanalyses te maken. Toch doen sommige leerkrachten dit waardoor zij een beter beeld krijgen van de noden van de leerlingen. Voor leerlingen die tot de risicozone behoren bij de resultaten van het leerlingvolgsysteem, gebeurt veelal een analyse van de fouten. Leerlingenwerk en observaties geven aanleiding tot remediërende acties op kind- en / of groepsniveau al dan niet ondersteund door de zorgleerkrachten.

Evaluatiegegevens afkomstig van externe toetsings bieden de laatste jaren niet het beeld dat verwacht wordt. Tot op het moment van de schooldoorlichting waren de leerkrachten zich hiervan niet bewust. Er bestaat soms een grote discrepantie tussen de resultaten van de methodegebonden en de genormeerde toetsen enerzijds en de resultaten van de externe toetsings anderzijds.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Binnen de eerstelijnszorg maken de leerkrachten voornamelijk gebruik van de differentiatiemogelijkheden in het onderwijsleerpakket. Uit observaties en gesprekken blijkt dat er oog is voor tempo- en niveaudifferentiatie. Verlengde instructie en extra begeleiding komen in de meeste klassen aan bod. Meerdere leerkrachten weten de heterogeniteit van de klasgroep positief te benutten.

Het vormt een uitdaging voor het zorgteam om via gerichte initiatieven alle klasleerkrachten sterker te maken in hun taak als eerstelijnsheleper binnen de zorgwerking.

De kwaliteit van de tweedelijnszorg is volop in ontwikkeling. Het schoolteam werkt aan een duidelijke afbakening van een zorgvraag en het opstellen van een handelingsplan om leerlingen met bijzondere noden ook op wiskundig vlak planmatig te begeleiden. Voor leerlingen met een geattesteerde leerstoornis past het team in overleg met de ouders soms stimulerende, compenserende, remediërende of dispenserende maatregelen toe. De meer begaafde leerlingen krijgen extra uitdagingen in de kangoeroewerking. De school integreert deze werking nog weinig in het gewone klasgebeuren.

Kwaliteitszorg Een reflectie op de onderwijskwaliteit en het onderwijskundig handelen voor dit leergebied was de voorbije jaren niet aan de orde. Het gehanteerde onderwijsleerpakket is nog niet afgetoetst aan de informatie in het leerplan over de didactische organisatie van het wiskundeonderwijs.

Het is een uitdaging voor het team om onderwijsopbrengsten van (externe) toetsings systematisch op schoolniveau in kaart te brengen, grondig te analyseren en de resultaten aan te grijpen om bijstellingen door te voeren.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor dit leergebied in onvoldoende mate. Een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod is niet gegarandeerd. Leerkrachtafhankelijk wordt de onderwijstijd onvoldoende efficiënt aangewend en krijgen sommige domeinen te weinig aandacht. Over diverse aspecten ontbreken bindende schoolafspraken waardoor breuklijnen in het aanbod merkbaar zijn. In sommige klassen krijgt het actief leren te weinig kansen en is de evaluatiepraktijk niet representatief of eenzijdig op kennisdoelen gericht. Daarenboven bieden de beschikbare externe outputgegevens onvoldoende garanties dat de school kwaliteitsvol wereldoriënterend onderwijs aanbiedt.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	Het team startte enkele jaren geleden met een ontwikkelingstraject voor het leergebied wereldoriëntatie. Dit resulteerde in een grotere vertrouwdheid met de structuur en de inhoud van het leerplan maar nog niet in een evenwichtig en samenhangend onderwijsaanbod. Bindende schoolafspraken om planmatig en gelijkgericht te werken, ontbreken waardoor leerkrachten een te grote vrijheid krijgen om het onderwijsaanbod en de lessen een eigen invulling te geven. Dit leidt tot grote kwaliteitsverschillen in de wijze waarop leerkrachten de onderwijstijd benutten en hun aanbod plannen en uitwerken.
--	---

Het team implementeert eenzelfde onderwijsleerpakket. Uit de planningsdocumenten en de gesprekken blijkt dat het aanbod in het onderwijsleerpakket vaak te uitgebreid is om binnen het leerjaar af te werken. Het beleid geeft aan dat het momenteel een prioriteit vormt om op basis van de leerplandoelen een oordeelkundige selectie te maken in het aanbod. Sommige leerkrachten staan hier al ver in maar dit is nog geen schoolkenmerk. Het team heeft geen zicht op mogelijke hiaten in het onderwijsaanbod. Tussen de kleuter- en de lagere afdeling en tussen de graden van de lagere afdeling is er weinig communicatie over het concrete aanbod en de aanpak voor wereldoriëntatie.

Vooraf in de onderbouw realiseren de leraren een sterke samenhang tussen de verschillende domeinen door het thematische aanbod. In de bovenbouw overheerst, aangestuurd door het onderwijsleerpakket, een sterk cursorische benadering. Enkele leerkrachten integreren doelgericht vaardigheden en toepassingen van informatie- en communicatietechnologie (ICT) en aspecten van leren leren in de lessen wereldoriëntatie.

Een aantal initiatieven illustreert de aandacht voor werkelijkheidsgericht onderwijs. Soms passen leerkrachten waar nodig de leerinhouden van het onderwijsleerpakket aan de plaatselijke situatie aan. Ze ondernemen af en toe passende leeruitstappen of brengen de werkelijkheid in de klas. Toch ontbreekt het op schoolniveau aan afspraken en aan een zekere doorgaande lijn in het exploreren van de nabije en verdere omgeving. Hierdoor is de kans reëel dat waardevolle ‘prikkel’ uit de omgeving’ (bezienswaardigheden, relict, fenomenen) niet optimaal worden benut omdat er geen bindende schoolafspraken zijn over welke groepen ze aanwenden om leerinhouden te stoffen.

In het kader van het gezondheidsbeleid en de verkeerseducatie nemen de werkgroep gezondheid, de bijzondere leermeester lichamelijke opvoeding en de klasleerkrachten diverse initiatieven om de leerlingen te sensibiliseren voor gezonde voeding, beweging en verkeersveiligheid. Eén leerkracht staat in voor de theoretische inzichten van verkeer en mobiliteit. Ze biedt hiervoor maandelijks in alle klasgroepen een cursorische les aan vanuit het onderwijsleerpakket.

Ook de milieueducatie en het domein natuur krijgen aandacht. De samenwerking met de gemeentelijke compost- en moestuinmeesters, met de vereniging Natuurpunt en de werkgroep Milieuzorg op School (MOS) illustreren dit. De school dient wel kritisch om te gaan met het aanbod van externen door de leerplandoelen en de beginsituatie van de leerlingen hierbij nog meer als uitgangspunt te nemen en door de onderwijstijd die naar deze projecten gaat beter te bewaken. Meerdere leerkrachten weten niet hoe ze de school- en klaseigen initiatieven met een duidelijke link naar wereldoriëntatie en het gebruik van het onderwijsleerpakket op elkaar kunnen afstemmen.

Actualiteit is ook een aspect van de leefwereld van kinderen.

Leerkrachtafhankelijk is daar gerichte tot occasionele aandacht voor maar schoolafspraken en een doorgaande lijn ontbreken. De wijze waarop de actualiteit betekenis krijgt door ze aan te wenden in functie van te verwerven leerinhouden, ze te duiden in ruimte en tijd en dit te verankeren in het klasbeeld, is daardoor divers. Binnen sommige projecten of klasterthema's gaat er expliciete aandacht naar mondiale vorming en maatschappelijke weerbaarheid.

De talenten, eigen vragen, interesses en mogelijkheden van leerlingen staan nog weinig centraal bij de keuze en de uitwerking van de thema's. Exploreren en experimenteren, leren door handelen, denken en verwoorden krijgen in meerdere klassen nog te weinig kans zeker wat betreft het domein techniek. Er is hiervoor nochtans degelijk en duurzaam materiaal op school aanwezig maar dat wordt nauwelijks gebruikt. Het is wel positief dat de zesdeklassers bij de kennismaking met het vervolgonderwijs ook een technische school bezoeken en dat het team vraaggestuurd een beroep kan doen op technisch geschoolde leraren uit het vervolgonderwijs om met techniek aan de slag te gaan.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De minimale materiële vereisten zoals het leerplan die voorschrijft, zijn geen referentiepunt voor het team om na te gaan of de beschikbare materialen en leermiddelen voor het leergebied wereldoriëntatie voldoen.

In de meeste klassen zorgen de leerkrachten voor een passende visualisering van het actuele thema in het klasbeeld. De integratie van het digitale bord maakt in enkele klassen wereldoriënterend onderwijs werkelijkheidsgericht en bevordert

de actieve deelname van de leerlingen aan het onderwijsleerproces. Moderne media zorgen ervoor dat de leerlingen klasintern of in de computerklas via digitaal bronmateriaal informatie kunnen opzoeken en verwerken. Informatieve boeken en instrumenten voor weerwaarnemingen zijn er in de klassen of op schoolniveau weinig beschikbaar.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Voor de evaluatie van wereldoriëntatie gebruiken de leerkrachten het materiaal uit het onderwijsleerpakket soms aangevuld met eigen toetsen of vragen. In sommige klassen zijn de toetsen erg gericht op reproduceerbare kennis en weinig representatief. Op schoolniveau is er nog geen visie en zijn er geen richtlijnen om de evaluatiepraktijk af te stemmen op de leerplandoelen. Het team heeft nog niet nagedacht over bredere evaluatievormen die ook informatie verschaffen over de ontwikkeling van inzichten, vaardigheden en attitudes bij de leerlingen. De evaluatie- en rapporteringspraktijk is niet in het ontwikkelingstraject voor wereldoriëntatie opgenomen.

Bij de toekenning van getuigschriften basisonderwijs, bij de overgangsgesprekken en bij de voorbereiding van de oudercontacten gaat er weinig aandacht naar dit leergebied.

De school neemt reeds vele jaren deel aan externe toetsen, ook voor wereldoriëntatie. Het beleid benut deze gegevens niet om de kwaliteit van dit leergebied op schoolniveau in kaart te brengen, hierover te communiceren en er conclusies en verbeteracties aan te koppelen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leerkrachten benutten de evaluatiegegevens nog weinig om zorgverbredende initiatieven op te zetten of om de binnenklasdifferentiatie aan te sturen. Soms worden toetsresultaten wel klassikaal besproken. Bij partner- of groepswork houden de meeste leerkrachten rekening met de eigenheid van de leerlingen en de sociale relaties.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Binnen het ontwikkelingstraject besteedde het team aandacht aan de verkenning van het leerplan, in het bijzonder het domein techniek. Kansen om schoolintern of binnen de scholengemeenschap van elkaar te leren, worden nog weinig benut. Individuele nascholingen dragen soms bij tot de professionalisering van teamleden voor dit leergebied.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd. Er zijn tekorten vastgesteld onder meer wat betreft het onderhoud van de sanitaire installaties en het aankoop- en indienststellingsbeleid. De gymaccommodatie voldoet nog steeds niet aan de minimale comfort- en veiligheidseisen ondanks een opmerking hierover in het vorige doorlichtingsverslag van 2002. Het beleid legt renovatieplannen voor maar het inspectieteam wenst de uitvoering ervan en het wegwerken van de andere tekorten na drie schooljaren op te volgen.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school beschikt over een geactualiseerde zorgvisie die de doelgerichtheid ondersteunt. Het zorgcontinuüm dat varieert van de goede preventieve basiszorg tot de overstap naar een school op maat als uiterste maatregel, is hierbij richtinggevend. De groepsleerkracht is de eerstverantwoordelijke voor de brede basiszorg en de school stelt het welbevinden van de kinderen vanuit een positief en veilig klasklimaat centraal. Deze leerlinggerichte visie blijkt vooral uit de dagdagelijkse onderwijsaanpak van de kleuterafdeling, terwijl de lagere afdeling – globaal genomen – een veeleer leerstofgerichte onderwijsbenadering aankleeft, zoals het verslag van de vorige doorlichting in 2002 al aangaf.

Ondersteuning De school beschikt over een aantal structuren om de leerbegeleiding aan te sturen en te ondersteunen. De schoolafspraken in verband met het kind- en leerlingvolgsysteem, de voorbereiding van het multidisciplinair overleg en het individueel handelingsplan illustreren dit.

Relevante gegevens uit het multidisciplinair overleg, uit de oudercontacten en de resultaten van genormeerde testings, worden verzameld in het kinddossier. Dit ondersteunt samen met de overgangsgesprekken de informatiedoorstroming, ook over de klasgroepen heen. Met het oog op een vlotte overgang naar het secundair onderwijs, verzamelt de school relevante informatie op een BaSO-fiche. Ze stimuleert de ouders om dit instrument ook effectief te benutten.

Het pedagogisch en didactisch handelen van iedere leerkracht vormt de hoeksteen om de preventieve basiszorg vorm te geven. Er zijn echter nog weinig schoolafspraken en overlegstructuren om deze eerstelijnszorg gericht aan te sturen en op te volgen. Tijdens het multidisciplinair overleg komen de zorgacties die de leerkracht reeds ondernam stilaan wel meer en meer ter sprake.

De zorgcoördinator werkt vooral op kindniveau. Voor de ontwikkeling van de leerbegeleiding op leerkracht- en schoolniveau is er weinig tijd en ruimte voorzien. Er is wel een maandelijks zorgoverleg op beleidsniveau zowel schoolintern als op het niveau van de scholengemeenschap.

Doeltreffendheid De school maakt nog niet systematisch werk van de nodige zelfreflecties om de leerbegeleiding kritisch en breed te beschouwen op beleids- en uitvoeringsniveau. De leerbegeleiding is geen vast agendapunt op de personeelsvergaderingen.

In de kleuterafdeling kan de doeltreffendheid van de binnenklasdifferentiatie als bijdrage tot de eerstelijnszorg nog aan kracht winnen door werk te maken van een functioneel observatiesysteem afgestemd op de relevante leerplandoelen voor die leeftijd.

Ontwikkeling De school nam nog weinig initiatieven om leerkrachten een didactisch repertoire aan te reiken om zelf beter in te spelen op verschillen tussen en noden van kinderen. De expertise die de zorgcoördinator opbouwt vanuit de scholengemeenschap en vanuit persoonlijke vormingsinitiatieven wordt stilaan wel meer en meer ingezet in functie van de ontwikkeling van de leerbegeleiding.

Vooraf vanuit de werking van de scholengemeenschap zet het zorgteam acties op om de leerbegeleiding te optimaliseren. De expertise van het buitengewoon onderwijs en van het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) wordt passend benut. Het zorgbeleid vanuit een schooleigen zelfevaluatie en vanuit een langetermijnvisie planmatig vormgeven, aansturen en systematisch opvolgen vormt nog een werkpunt.

4.2 Rapporteringspraktijk

Doelgerichtheid Het team hecht veel belang aan een goede en open communicatie met alle schoolbetrokkenen, in het bijzonder met de ouders. De communicatie over de vorderingen van de kinderen, sluit daarbij aan. Hoewel de school niet over een uitgeklaarde en gedragen visie op rapportering beschikt, sturen een aantal formele en informele schoolafspraken over de vorm en de frequentie de rapporteringspraktijk aan.

In haar pedagogisch project stelt de school een brede ontwikkeling met aandacht voor kennis, vaardigheden en attitudes voorop. Deze visie trekt de lagere afdeling nog niet door in haar evaluatie- en rapporteringspraktijk. Het leergebied lichamelijke opvoeding vormt hierop een uitzondering. De verwachtingen rond competentiegericht en breed evalueren en rapporteren zijn nog niet vertaald in schooleigen, strategische en operationele schooldoelen. Dit maakt dat bijstellingen op het vlak van rapportering minder doelgericht en coherent verlopen en weinig inhoudelijke diepgang kennen.

De lagere afdeling rapporteert niet altijd transparant of op een gelijkwaardige wijze over de verschillende leergebieden en domeinen en over de leergebiedoverschrijdende thema's leren leren, sociale vaardigheden en ICT. Er zijn geen schoolafspraken over een evenwichtige of onderbouwde puntenverdeling tussen de leergebieden en de domeinen; de keuze is leerkracht- of graadafhankelijk.

Ondersteuning Een cultuur van samenwerking tussen leerlingen, ouders, leerkrachten en directeurs ondersteunt de interne en externe communicatie over de evaluatiegegevens van de leerlingen.

De leerkrachten van de kleuterafdeling rapporteren hoofdzakelijk mondeling aan de ouders over ontwikkelingsaspecten van de kleuter. Occasionele en structurele observatiegegevens in verband met de brede ontwikkeling vormen de leidraad voor een gesprek. Deze gesprekken hebben soms een informeel karakter maar er zijn ook geplande, meer formele individuele oudercontacten die veelal schriftelijk worden voorbereid. In de kleuterafdeling zijn er weinig inhoudelijke schoolafspraken wat de rapporteringspraktijk betreft; de leerkrachten krijgen veel vertrouwen.

In de lagere afdeling krijgen de leerlingen op vaste momenten in het jaar een doelen- en puntenrapport en een gymrapport. De ouders krijgen de kans om dit te bespreken tijdens individuele oudercontacten. Voor Nederlands, wiskunde, Frans en wereldoriëntatie zijn de onderwijsleerpakketten in hoofdzaak richtinggevend of ondersteunend voor de evaluatie- en rapporteringspraktijk.

Voor sommige leergebieden of domeinen gaat de evaluatie- en rapporteringspraktijk nog beperkt uit van de visie en de doelen van het leerplan. De ouders krijgen via het rapport weinig informatie over de vaardigheden van hun kind. Leerlingen die cognitief minder sterk maar wel heel handig zijn, vinden in het doelen- en puntenrapport weinig erkenning voor hun talenten. Bij de veeleer cognitieve leergebieden worden, door het veelvuldig opnemen van klasgemiddelden en percenten, de leerlingen vaak vergeleken met klasgenoten. Vooral voor leerlingen die moeilijker tot leren komen en er dikwijls hard voor moeten werken, draagt dit niet bij tot de vorming van een positief zelfbeeld.

Lovenswaardig zijn de energie en de tijd die de leerkrachten investeren om op het rapport persoonlijke indrukken, beoordelingen of bemerkingen neer te schrijven. Ze trachten ook minder aangename boodschappen veelal ontwikkelingsgericht onder woorden te brengen. Het beleid volgt dit systematisch op. De aandachts- en niveaucodes geven de ouders en leerlingen soms aanvullende informatie bijvoorbeeld of de leerling zich tijdens een toets kon beroepen op ondersteunende maatregelen. Dit stelt ouders en leerlingen in staat om de resultaten correcter te interpreteren.

De ouders krijgen ook informatie over de schoolse vorderingen of de houding van hun kind via de schoolagenda, het kleuter- en leerlingenwerk en de toetsen die ter inzage mee naar huis gaan.

De lagere afdeling hanteert sedert dit schooljaar een apart rapport voor het leergebied lichamelijke opvoeding. Het nieuwe leerplan vormde het referentiekader voor de uitwerking van dit rapport dat, in tegenstelling tot het doelen- en puntenrapport niet focust op punten en de vergelijking met het klasgemiddelde. Op het gymrapport wordt binnen de motorische competenties weergegeven op welk niveau het kind zich voor een bepaalde bewegingsvaardigheid bevindt. Kleurcodes geven aan in welk leerjaar dit niveau werd bereikt. Het is positief dat de rapporteringspraktijk over de motorische competenties op maat van het kind gebeurt en de 'leerstofjaarklasevaluatie' overschrijdt. Voor deze doelen geeft het gymrapport een breed en overzichtelijk beeld van de ontwikkelingsevolutie van het kind over de schooljaren heen. Het bewegingsrapport biedt ook informatie over de, in hoofdzaak attitudinale doelen in verband met een gezonde en veilige levensstijl, het zelfbeeld en sociaal functioneren. De beoordeling van deze na te streven doelen gebeurt aan de hand van kindgerichte symbolen die drie waarderingsniveaus weergeven. De toelichting bij het rapport maakt niet duidelijk of de beoordeling door het kind, door de gymleraar of door beiden gebeurt en wat de beoordelingsniveaus precies betekenen. Deze doelen worden slechts eenmaal per jaar beoordeeld terwijl goede attitudevorming continue aandacht en opvolging vergt.

Doeltreffendheid Het team gaat nog niet na in welke mate de rapporten afgestemd zijn op de schooleigen visie. De rapporteringspraktijk was nog geen onderwerp van zelfevaluatie op schoolniveau. Enquêtes waarmee de school alle ouders bereikt en die gestructureerde informatie opleveren over hun tevredenheid onder meer over de rapporteringspraktijk, waren recent niet aan de orde.

De terminologie en de indeling die de lagere afdeling in het rapport hanteert, zijn soms verwarrend en niet altijd consequent met de leerplannen of de decretale eindtermen. Dit blijkt onder meer uit het gebruik van de begrippen leergebied, leerdomein, vakken en vakonderdelen en de invulling die eraan gegeven wordt. Verder dekt de naam 'doelenrapport' niet altijd de lading en is de meerwaarde van het puntenrapport, ook voor meerdere teamleden, niet duidelijk.

De school staat open voor vormen van externe evaluatie. Zo nemen de leerlingen van het vierde en het zesde leerjaar jaarlijks deel aan de netgebonden toetsen. Het beleid benut deze evaluatiegegevens noch op leerling- noch op schoolniveau, en er is geen doeltreffende communicatie over de resultaten. Hierdoor is de onderwijstijd die eraan besteed wordt reeds meerdere jaren veelal 'tijdverlies' en mist het beleid enorme kansen om op basis van externe outputgegevens aan kwaliteitszorg te doen.

Ontwikkeling In overleg met de pedagogische begeleiding leverde de leermeester lichamelijke opvoeding lovenswaardige inspanningen om de rapporteringspraktijk voor dit leergebied bij te sturen en beter af te stemmen op het nieuwe leerplan. Ook de andere teamleden zijn zich ervan bewust dat ze hun evaluatie- en rapporteringspraktijk moeten aanpassen aan gewijzigde inzichten en leerplannen. Ze zoeken daarin hun weg en overleggen hierover soms op graadniveau. De bereidheid om zich hierin te blijven ontwikkelen is zeker aanwezig maar de aansturing en professionalisering op schoolniveau waren nog niet aan de orde.

Omdat een formele visie op rapportering ontbreekt, is het voor het team moeilijk om gepast om te gaan met de verwachtingen of wensen van schoolbetrokkenen. Het toevoegen van een puntenrapport en van klasgemiddelden op vraag van de ouders, is hiervoor illustratief.

Het is nog geen traditie om bij het al dan niet toekennen van een getuigschrift basisonderwijs de vorderingen van de leerlingen binnen alle leergebieden mee in overweging te nemen. De klassenraad beperkt zich meestal tot het bespreken van de leerresultaten voor Nederlands en wiskunde.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Twee deeltijdse directeurs, waarvan één recent aangesteld, behartigen de dagelijkse leiding van de school. Een transparante taakverdeling ondersteunt hun samenwerking en schept duidelijkheid. Zij stellen zich bereikbaar op en geven blijk van betrokkenheid en een grote dynamiek om samen school te maken. Zij kunnen rekenen op de inzet en de medewerking van de teamleden.
- Vanuit het intern leiderschap is er occasioneel aandacht voor de ondersteuning van het onderwijskundig handelen via klasbezoeken, functioneringsgesprekken en formele en informele overlegmomenten. Toch is er nog weinig gerichte druk om systematisch te werken aan de onderwijskwaliteit. Op schoolniveau ontbreken immers resultaatgerichte afspraken en de opvolging daarvan.
- Visieontwikkeling** De school maakt op een gestructureerde en planmatige manier werk van haar profilering en van een breed gedragen schooleigen opvoedingsproject. Hierin staan de ‘totale groei van elk kind’ en ‘kinderen sterk in het leven doen staan’ centraal. De verbondenheid met de lokale gemeenschap, een laagdrempelige houding, een groot en zorgzaam hart voor elkaar en een milieubewuste opvoeding vormen de rode draad. Binnen het ontwikkelingstraject ‘Onze school staat ergens voor!’ vormt de vertaling van het pedagogisch project naar de dagelijkse school- en klaswerking momenteel een prioriteit.
- Besluitvorming** De personeelsvergaderingen en de wekelijkse briefings zijn de belangrijkste forums om informatie uit te wisselen en afspraken te maken. Ook de maandelijkse activiteitenkalender ondersteunt de interne informatiedoorstroming. Personeelsvergaderingen en teamgerichte navormingen worden soms opgesplitst per niveau om de effectiviteit ervan te verhogen. De school werkt jaarlijks met een beperkt aantal prioriteiten die het team in overleg kiest. Deze kaderen niet altijd in een transparante zelfevaluatie en een meerjarentraject met een duidelijke implementatiestrategie.
- Het zorgteam en de werkgroepen ondersteunen het beleid bij de inhoudelijke of praktisch-organisatorische uitwerking van schoolacties of prioriteiten. Deze overlegstructuren dragen er ook toe bij dat nieuwe inzichten en initiatieven van onderuit kunnen groeien.
- Kwaliteitszorg** Er is nog geen cultuur aanwezig om de beschikbare evaluatiegegevens systematisch op schoolniveau te analyseren en te verwerken, hierover te communiceren en er doelgerichte verbeteracties op te enten. Er is geen coördinator of werkgroep die zich hiermee bezighoudt en er worden ook geen tijd en middelen voor gereserveerd. Hierdoor gaan er belangrijke kansen verloren om een objectief beeld te krijgen van de schooleigen sterktes en zwaktes en de beleidskeuzes hierop af te stemmen. De schoolvisie, aspecten van de zorgwerking en sommige schoolactiviteiten waren wel al onderwerp van evaluatie en bijsturing.

- Talenbeleid** Op dit ogenblik vormt het uitschrijven van een visie op talenbeleid voor het leerkrachtenteam nog geen prioriteit. De school geeft aan dat de taalproblematiek van de huidige leerlingenpopulatie niet van die aard is dat het voeren van een doelgericht talenbeleid een noodzaak is. Wel zijn er binnen de schoolwerking al een aantal acties lopende die de bevordering van de taalvaardigheid ondersteunen. Tevens voorziet de school binnen de zorgwerking ruimte om taalzwakke leerlingen of leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands te ondersteunen.
- GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen in kaart brengt. Het schoolteam heeft een duidelijke visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. Daar waar het kan, stemt het team zijn beleid af op dat van de scholengemeenschap. De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties zijn vooral op leerlingniveau uitgewerkt en sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de meeste teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het geïntegreerde aanbod voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie in de kleuterafdeling en de initiatieven om de thema's kindgericht en voldoende breed uit te werken.
- De expliciete aandacht in de kleuterafdeling voor de opbouw van het tijdsbegrip, voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden en de zelfredzaamheid.
- Het voldoende brede aanbod voor wiskunde in de lagere afdeling met aandacht voor verticale samenhang, differentiatie en een systematische opvolging van de leerlingen.
- Het initiatief om op schoolniveau het leerplan wereldoriëntatie en in het bijzonder het domein techniek onder de aandacht te brengen.
- De leeruitstappen en de initiatieven in het kader van milieu-, gezondheids- en verkeerseducatie die het werkelijkheidsgericht onderwijs en een goede attitudevorming bevorderen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De inzet van de teamleden en de aandacht voor structuur en voor het welbevinden van de kinderen.
- De uitbouw van het zorgbeleid en de maatregelen en structuren, zowel schoolintern als op het niveau van de scholengemeenschap, die de leerbegeleiding ondersteunen.
- De initiatieven om de kindobservaties en de leerresultaten van wiskundige initiatie / wiskunde en Nederlands aan te wenden om het aanbod meer en meer af te stemmen op de noden van kinderen en om doelgerichte remediëringsinitiatieven op te zetten.
- De aandacht binnen het zorgbeleid om de sterkere leerlingen meer uitdaging te bieden.
- De initiatieven die het team neemt om zowel schriftelijk als mondeling met de ouders te communiceren onder meer over de ontwikkeling van hun kind.

Wat betreft het algemeen beleid

- De bekommernis van het intern leiderschap voor het welbevinden van alle schoolparticipanten, voor een vlotte informatiedoorstroming over schoolorganisatorische aspecten en voor een goede organisatie van het schoolgebeuren.
- De gestructureerde en planmatige manier waarop de school werk maakt van haar profilering en van een breed gedragen schooleigen opvoedingsproject.
- De inzet van de leerkrachten in werkgroepen en bij schooltaken en de samenwerking van de school met de ouders, de lokale gemeenschap en externe organisaties.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling de leerplandoelen functioneler hanteren als referentiekader om te komen tot een volledig en gradueel aanbod, en om de kleuters daarin op te volgen.
- In de kleuterafdeling voldoende middelen ter beschikking stellen voor de uitbouw van de speelleerhoeken met degelijke ontwikkelingsmaterialen.
- In de lagere afdeling het wiskundeonderwijs probleemstellend en vanuit realistische contexten benaderen en meer ruimte geven aan handelen en verwoorden.
- Bij de uitbouw van het wereldoriënterend onderwijs nog meer aandacht schenken aan activerende werkvormen, aan de inbreng en het initiatief van leerlingen en aan zelfsturing.
- Kritisch reflecteren over de informatiedoorstroming en de afstemming tussen beide afdelingen en tussen de graden betreffende het onderwijsaanbod en de -aanpak.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Structureel tijd en ruimte voorzien voor de ontwikkeling van de leerbegeleiding op leerkracht- en schoolniveau en het zorgbeleid vanuit een langetermijnvisie planmatig vormgeven, aansturen en systematisch opvolgen.
- In de kleuterafdeling de observatiepraktijk verder verfijnen en gelijkgericht uitwerken.
- In de lagere afdeling bewaken dat de leerbegeleiding niet enkel focust op de technische vaardigheden binnen Nederlands en wiskunde.
- Initiatieven nemen om de evaluatie- en rapporteringspraktijk in de lagere afdeling beter te laten aansluiten bij de visie van de school en van de leerplannen en hierbij de leergebiedoverschrijdende thema's niet uit het oog verliezen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Schoolontwikkelingen vatten in een gefaseerd traject dat vanuit visievorming, formele afspraken, vorming en ondersteuning streeft naar een gelijkgerichte implementatie. Hierbij de opvolging en evaluatie niet uit het oog verliezen.
- Op een gestructureerde wijze de eigen kwaliteit bewaken en hierbij outputgegevens op schoolniveau de plaats geven die ze verdienen.
- In beide afdelingen de functionaliteit van de planningsdocumenten bewaken.
- Kritisch omgaan met de wensen en de druk van externe schoolbetrokkenen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?**Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- In de lagere afdeling de volledigheid en de graduele opbouw van het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie bewaken en het leerplan hierbij functioneel hanteren als referentiekader.
- Maatregelen nemen om de gymaccommodatie te laten voldoen aan de minimale comfort- en veiligheidsvoorschriften en om het onderhoud van de toiletten en het aankoop- en indienststellingsbeleid te optimaliseren.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs**.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'
 - * voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wereldoriëntatie.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **20-02-2017** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Hilde Vanderlocht de inspecteur-verslaggever	Lutgarde CAMPS, Nelleke SWINNEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	